

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΚΥΚΛΟΣ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ – ΠΟΛΙΤΗ

ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

ΘΕΜΑ: Χορήγηση ΑΦΜ σε αλλοδαπούς μη επιτηδευματίες αιτούντες πολιτικό άσυλο

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Καλλιόπη Σπανού

Ειδικοί Επιστήμονες: Χριστίνα Φλώρου, Μάριος Πρωτοπαπάς

Αθήνα, Μάιος 2009

ΘΕΜΑ: Χορήγηση ΑΦΜ σε αλλοδαπούς μη επιτηδευματίες αιτούντες πολιτικό άσυλο

1. Ιστορικό της υπόθεσης

Πολλές Δ.Ο.Υ., ιδίως της Αττικής, αρνούνται να αποδώσουν ΑΦΜ ή να μεταβάλουν τα προσωπικά στοιχεία (κυρίως τη διεύθυνση κατοικίας) αλλοδαπών αιτούντων πολιτικό άσυλο, οι οποίοι κατέχουν το Ειδικό Δελτίο αιτήσαντος ασύλου αλλοδαπού. Οι Δ.Ο.Υ. ζητούσαν την προσκόμιση δικαιολογητικών από τα οποία να προκύπτει η διεύθυνση κατοικίας του ενδιαφερομένου (ιδιωτικό συμφωνητικό μισθώσεως κατοικίας κ.λ.π.) και δεν θεωρούσαν ως επαρκές στοιχείο απόδειξης της κατοικίας ή διαμονής του αλλοδαπού τη διεύθυνση η οποία αναγράφεται στο Ειδικό Δελτίο.

2. Η θέση του Συνηγόρου του Πολίτη

Κατόπιν αναφορών από αλλοδαπούς αλλά και από Μ.Κ.Ο. που λειτουργούσαν ως εκπρόσωποί τους εκπρόσωποι του ΣτΠ πραγματοποίησαν επισκέψεις στις αρμόδιες Διευθύνσεις Οργάνωσης και Μητρώου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Στη συνέχεια, με έγγραφά του προς τις υπηρεσίες αυτές ο ΣτΠ επεσήμανε ότι η ακολουθούμενη από τις Δ.Ο.Υ διαδικασία δεν προβλέπεται από καμία διάταξη.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, για την απόδοση ΑΦΜ ή τη μεταβολή στοιχείων του μητρώου απαιτείται μόνο (Α.Υ.Ο.1027411/842/ΔΜ/26.2.1998) η συμπλήρωση του σχετικού ειδικού εντύπου κατόπιν επίδειξης ταυτότητας ή διαβατηρίου, ενώ, εάν πρόκειται για αλλοδαπούς απαιτείται επιπλέον (σύμφωνα με την ΠΟΛ 1090/2002) και η προσκόμιση στοιχείων που αποδεικνύουν ότι διαμένουν νομίμως στην Ελλάδα (π.χ. άδειας διαμονής).

Σε ό,τι αφορά ειδικά τους αλλοδαπούς που έχουν ζητήσει άσυλο στην Ελλάδα, το στοιχείο νομιμοποίησης για την παραμονή τους στη χώρα είναι (κατά το Π.Δ. 220/2007) το «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού» που τους χορηγεί η αρμόδια αρχή παραλαβής και εξέτασης αίτησης ασύλου. Επί του δελτίου αυτού αναγράφεται η διεύθυνση διαμονής του αλλοδαπού, καθώς και οποιαδήποτε μεταγενέστερη μεταβολή του τόπου διαμονής του.

Κατά συνέπεια, η πρακτική πολλών Δ.Ο.Υ. να ζητούν από τους αλλοδαπούς που προσκομίζουν το συγκεκριμένο Ειδικό Δελτίο πρόσθετα στοιχεία για την απόδειξη της διεύθυνσης κατοικίας τους συνιστά ανεπίτρεπτη αμφισβήτηση του περιεχομένου άλλου δημοσίου εγγράφου (του Ειδικού Δελτίου) και προκαλεί αδικαιολόγητη γραφειοκρατική επιβάρυνση στους ενδιαφερόμενους.

Για τους λόγους αυτούς, ο ΣτΠ εισηγήθηκε την έκδοση σχετικής διευκρινιστικής εγκυκλίου.

3. Ανταπόκριση της διοίκησης

Οι αρμόδιες Διευθύνσεις Οργάνωσης και Μητρώου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από επαφές και συνεργασία με τον Συνήγορο του Πολίτη κατάρτισαν σχέδιο εγκυκλίου. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε συνάντηση εκπροσώπων και υπηρεσιακών παραγόντων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και εκπροσώπων του ΣτΠ με τον Γενικό Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων, ο οποίος δεσμεύθηκε να προωθήσει τη σχετική εγκύκλιο για τη διευθέτηση του ζητήματος. Πράγματι, στις 2-4-2009 υπεγράφη η υπ' αριθμ. Πρωτ. 1036193/83/0006Γ εγκύκλιος η οποία ρυθμίζει και επιλύει το ζήτημα της χορήγησης ΑΦΜ σε αλλοδαπούς μη επιτηδευματίες, εφόσον κατέχουν πάσης φύσεως νομιμοποιητικά έγγραφα σε ισχύ, σε συμφωνία με τις υποδείξεις του ΣτΠ. Έτσι, ορίζεται ρητά ότι δεν απαιτείται κατά τη χορήγηση ΑΦΜ σε φυσικό πρόσωπο αλλοδαπό μη επιτηδευματία, η προσκόμιση θεωρημένου μισθωτηρίου για την απόδειξη της διεύθυνσης διαμονής, εφόσον αυτή έχει δηλωθεί στο δελτίο παραμονής ή σε άλλο έγγραφο αρμόδιας αρχής.